Hrvatska komora arhitekata

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

Opća uredba o zaštiti podataka

KAKO ZAPOČETI?

Razumijevanje novih obaveza – potrebno je upoznati se s promjenama i fokusirati se na one koje će utjecati na vaše poslovanje.

Ovlašteni arhitekti i ovlašteni arhitekti urbanisti postupaju sukladno zakonskim propisima, prvenstveno *Zakonu o gradnji* (Narodne novine broj 153/13 i 20/17), *Zakonu o prostornom uređenju* (Narodne novine broj 153/13, 65/17), te podzakonskim aktima, *Pravilniku o obveznom sadržaju i opremanju projekata građevina* (Narodne novine broj 64/14., 41/15., 105/15., 61/16., 20/17). S obzirom da je prikupljanje podataka zakonska obveza, ono je dozvoljeno, uz uvjete navedene dalje u tekstu.

Analiza rizika – pristup zaštiti podataka se u GDPR-u zasniva na procjeni rizika. Analizom poslovnih aktivnosti ćete utvrditi postojanje eventualnih problema koje treba riješiti. To uključuje analizu protoka podataka, prava pristupa, ugovora, procedura o privatnosti, sigurnosnih protokola i sl. Analiza bi trebala dati konkretan skup smjernica za buduće djelovanje.

Implementirajte promjene – započnite s kategorizacijom podataka tako što ćete odrediti na koje se podatke uopće primjenjuje GDPR. Nakon toga, odredite podatke koji pripadaju posebnim kategorijama i analizirajte tko im sve ima pristup. Zatim je potrebno primijeniti tehničke i organizacijske mjere za njihovu zaštitu. Podatke treba enkriptirati kadgod je moguće, a uređaje s posebnim kategorijama podataka najsigurnije je ne spajati na Internet. Sigurnosne propuste sanirajte na vrijeme i pazite na eventualne promjene na polju računalne sigurnosti.

Dokumentirajte sve procedure – uspostavite cjelovitu zbirku osobnih podataka i vodite evidenciju o načinu korištenja podataka kako biste u svakom trenutku mogli odgovoriti na upite i zahtjeve nadzornih tijela i ispitanika. To će ujedno biti veliko pospremanje vašeg poslovanja i olakšati brisanje, prijenos i pristup podacima jer ćete u svakom trenutku znati gdje su točno smješteni. Također, povremeno pregledajte postojeće izjave i politike te ih prema potrebi dopunite.

Hrvatska komora arhitekata

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

O GDPR-u?

Zaštita osobnih podataka jedan je od osnovnih zadataka koje GDPR stavlja pred organizacije bilo da je riječ o osobnim podacima korisnika, klijenata ili zaposlenika. Organizacije u svakom trenutku moraju znati gdje su koji podaci te u koju svrhu se smiju koristiti.

Isto tako, u slučaju da netko odluči povući privolu za korištenje njegovih osobnih podataka, organizacije moraju biti u mogućnosti učiniti to u zadanom roku.

NOVOSTI:

- Direktiva se odnosi na sve gospodarske subjekte koji posluju u EU-u – uključujući mikropoduzeća, mala i srednja poduzeća, javne institucije, tijela i agencije koje prikupljaju osobne podatke.

- Stupanjem GDPR-a na snagu, mnoge tvrtke imaju obavezu imenovanja Data Protection Officera (DPO), odnosno službenika za zaštitu osobnih podataka. Uz to, osnovno razumijevanje procesa i klasifikacije podataka se podrazumijeva.

- Pristanak osobe na korištenje njenih osobnih podataka smatra se jasnim činom odobrenja. U slučaju proboja sigurnosti podataka tvrtke su dužne obavijestiti nadležne službe, ali i pojedinca čiji su osobni podaci povrijeđeni.

- Nepoštivanje odredbi se kažnjava - do 4% ukupnog godišnjeg prometa na svjetskoj razini ili do 20 milijuna eura, koja god vrijednost bude viša.

- Za nadzor će kao i do sada biti zadužena Agencija za zaštitu osobnih podataka (AZOP).

Hrvatska komora arhitekata

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

ŠTO JE SVE OSOBNI PODATAK?

GDPR se primjenjuje samo na osobne podatke. Ostali podaci koji se ne smatraju osobnima zaštićeni su nacionalnim zakonodavstvom država članica. GDPR se ne primjenjuje na anonimizirane podatke.

Podaci se smatraju osobnima ako se iz njih s velikom vjerojatnošću može otkriti identitet pojedinca. Sam opseg podataka koje GDPR pokriva nije se značajno promijenio, osim dodavanja mrežnih identifikatora koji se smatraju osobnim podacima.

Ukupno gledano, GDPR pokriva sljedeće kategorije podataka:

- osnovni podaci – ime i prezime, broj osobne iskaznice, lokacijski podaci
- podaci s kreditnih kartica
- zdravstveni karton (invalidnost, povijest bolesti i sl.)
- biometrijski podaci (sken rožnice, otisci prsta itd.)
- genetski podaci (DNA i sl.)
- vjerska i filozofska uvjerenja
- etnička pripadnost
- ekonomsko stanje
- članstvo u sindikatu
- seksualna orijentacija i spolni život
- IP adrese
- Osobne poruke e-pošte
- Kolačići u pregledniku
- Pseudonimizirani podaci

Dakle svaka tvrtka u Hrvatskoj koja prikuplja neke od navedenih podataka je podložna ovoj Uredbi, te će se od slučaja do slučaja određivati predstavlja li podatak koji prikupljate osobni podatak pojedinca.

Hrvatska komora arhitekata

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

KAKO SE USKLADITI?

Ovo su neke od ključnih obaveza koje morate usvojiti:

Transparentnost

Ispitanike morate na vrijeme informirati o njihovim pravima i načinu na koji ih mogu ostvariti. U tu je svrhu potrebno:

- u izjavi o privatnosti temeljito navesti sva prava koja ispitanicima pripadaju
- izjavu o privatnosti smjestiti na vidljivo mjesto na web-stranici
- **izjavu (npr. investitora) kojom se daje privola za korištenje osobnih podataka napisati jednostavnim i lako razumljivim jezikom te izrijekom navesti npr. da se podaci koriste isključivo za projekt, ishođenje dozvola (i sl.), tko će koristiti podatke, tko će imati uvid u njih i na koji način će se čuvati (arhivirati) podaci**
- prevesti izjavu na sve jezike na kojima poslujete
- upoznati ispitanike s izjavom o kolačićima.

Načela obrade

GDPR navodi nekolicinu načela koja se tiču obrade osobnih podataka. Njih trebate imati na umu prilikom svake obrade podataka jer predstavljaju najključniji dio GDPR-a, čije se kršenje kažnjava najvećim mogućim kaznama. Ta načela su:

- podaci se smiju obrađivati samo na valjanoj zakonskoj osnovi, na pošten i prema ispitaniku transparentan način
- obavezno navođenje svih svrha obrade u koje se podaci prikupljaju
- prikupljati smijete samo podatke koji su relevantni i potrebni za ispunjavanje svrhe u koju se obrađuju (npr. Izrada projekata, ishođenje dozvola i sl.)
- podaci trebaju biti točni i ažurirani
- podatke ne smijete pohranjivati duže od razdoblja potrebnog za ispunjavanje svrhe u koju su prikupljeni
- dužni se osobne podatke zaštititi od nezakonite i nedozvoljene obrade, slučajnog gubitka ili uništenja
- morate biti u stanju dokazati usklađenost s gore navedenim načelima

Hrvatska komora arhitekata

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

Privola

Privola je jedna od nekoliko zakonskih osnova za obradu podataka. Ako obradu temeljite na privoli, dužni ste učiniti sljedeće:

- ispitaniku (npr. investitoru) pružiti izjavu o privoli prilikom prikupljanja podataka
- **zahtijevati privolu za korištenje podataka (potpis, označavanje potvrdnog okvira i sl.)**
- omogućiti povlačenje privole na jednostavan način
- tražiti izričitu privolu ako prikupljate posebne kategorije osobnih podataka

Rješavanje zahtjeva ispitanika

Ispitanici (npr. Investitori) od vas mogu zahtijevati sljedeće:

- informiranje ispitanika o tome posjedujete li njihove podatke
- pravo pristupa svojim osobnim podacima koje posjedujete
- tražiti kopiju osobnih podataka u vašem posjedu, u interoperabilnom formatu
- ispravak netočnih podataka u vašem posjedu (uz prilaganje točnih informacija)
- prijenos osobnih podataka drugom voditelju obrade
- prestanak obrade podataka u svrhu izravnog marketinga
- uputiti prigovor na automatizirano donošenje odluka
- brisanje svih podataka u vašem posjedu koji ih se tiču

Svaki zahtjev za brisanjem, ispravkom ili prestankom obrade podataka morate proslijediti trećim stranama s kojima ste podijelili te podatke, kako bi i oni mogli postupiti prema zahtjevu.

Poslovanje i ugovori s trećim stranama

Obavezni ste **temeljito provjeriti postojeće dokumente i ugovore koji se tiču upotrebe i dijeljenja osobnih podataka:**

- pregledajte i prema potrebi revidirajte ugovore s izvršiteljima obrade i trećim stranama

Hrvatska komora arhitekata

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

- propišite ili revidirajte unutarnje politike i izjave o privatnosti (npr. tehničke, organizacijske i fizičke mjere sigurnosti)
- **dokumentirajte procedure koje ste poduzeli za rješavanje zahtjeva ispitanika**
- revidirajte procedure za postupanje u slučaju povreda podataka

MJERE ZAŠTITE PODATAKA

GDPR propisuje korištenje odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera. To znači da ste dužni:

- **implementirati mjere zaštite podataka (kao što su enkripcija, npr. zaštititi računala šiframa i pseudonimizacija)**
- **uvesti stroge mjere kontrole pristupa podacima**
- **redovito brisati osobne podatke koji više nisu potrebni ili relevantni**
- **držati se načela integrirane zaštite privatnosti (privacy by design)**

DOKAZIVANJE USKLAĐENOSTI

Na zahtjev nadzornog tijela trebate moći dokazati svoju usklađenost. To se postiže na sljedeće načine:

- primarno vodite evidenciju svojih aktivnosti obrade i poduzetih koraka za usklađivanje
- po potrebi surađujte s nadzornim tijelima
- po potrebi imenujte službenika za zaštitu osobnih podataka (DPO-a)
- pod određenim okolnostima, provodite procjene učinka na zaštitu podataka

Vođenje evidencije najvažniji je element dokazivanja usklađenosti. Sve tvrtke s više od 250 zaposlenika dužne su voditi evidenciju obrade, koja treba sadržavati podatke o razlogu prikupljanja i obrade podataka, opise podataka koji se obrađuje, trajanju obrade i mjerama zaštite podataka.

Prema odredbama GDPR-a, ali i trenutno važećeg Zakona o zaštiti osobnih podataka dio organizacija je izuzet iz obveze imenovanja ove funkcije.

Zakon o zašiti podataka (Narodne novine, br. 103/03., 118/06., 41/08., 130/11., 106/12.):

Hrvatska
komora
arhitekata

Ul. grada Vukovara 271/II, 10 000 Zagreb, Tel.: +385 (01) 5508-410, Fax: +385 (01) 5508-403, arhitekti@arhitekti-hka.hr
www.arhitekti-hka.hr

- voditelj zbirke osobnih podataka koji zapošljava manje od 20 radnika može imenovati službenika za zaštitu osobnih podataka,

- voditelj zbirke osobnih podataka koji zapošljava više od 20 radnika dužan je imenovati službenika za zaštitu osobnih podataka. On može biti zaposlenik ili vanjski suradnik.

UKOLIKO SE NE USKLADITE …

Nadzorna tijela imaju izbor od nekoliko mjera kojima mogu sankcionirati tvrtke koje se ne pridržavaju novih propisa. To su: upozorenja, opomene, zabrane obrade, novčane kazne.